

Materiál na rokovanie orgánu:

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta SR Bratislavy (2022 - 2026)

ktoré sa koná dňa: 28.05.2026

Informácia o spracovanom Dodatku č.1 k zadaniu Urbanistickej štúdie viníc na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

Predkladateľ:

Tak ako je uvedené v Sumárnom krycom liste

Zodpovedný:

Ing. arch. Lýdia Hartlová

vedúca oddelenia obstarávania územnoplánovacích dokumentov

Materiál obsahuje:

1. Informácia o spracovanom Dodatku č.1 k zadaniu Urbanistickej štúdie viníc na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy
2. Dodatok č.1

Spracovateľ:

Ing. arch. Terézia Benčová

Ing. arch. Alexandra Tomašáková, oddelenie obstarávania územnoplánovacích dokumentov

**Informácia o spracovanom Dodatku č.1
k zadaniu Urbanistickej štúdie viníc na území
hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy**

Hlavné mesto SR Bratislava ako obstarávateľ Urbanistickej štúdie viníc na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zabezpečil pre tento územnoplánovací podklad zadanie, ktoré bolo spracované v súlade s ustanoveniami zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „stavebný zákon“) a vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii v decembri 2022. Následne, 1. apríla 2024 nadobudol účinnosť zákon č. 200/2022 Z. z. zákon o územnom plánovaní, ktorý je aktuálne platnou legislatívou v oblasti územného plánovania.

V zmysle § 40 ods. 8 sa urbanistická štúdia, územný generel a územná prognóza obstarané a rozpracované do 31. marca 2024 považujú za územnú štúdiu podľa tohto zákona. Ďalej vyhláška Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky č. 392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia definuje druhy územných štúdií a ich účel. V tomto zmysle sa predmetná urbanistická štúdia stáva územnoplánovacou štúdiou.

Dodatok č.1 je spracovaný v súlade s potrebou vyhodnocovať podnety na zmenu Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, 2007, v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej aj „ÚPN BA“) a podklady z hľadiska ich aktuálnosti a miery ich použitia pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie v zmysle § 29 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní.

V zmysle vyššie uvedeného Dodatok č. 1 k zadaniu Urbanistickej štúdie viníc na území hlavného mesta SR Bratislavy, december 2022:

- aktualizuje zadanie v zmysle platnej legislatívy,
- aktualizuje zadanie v zmysle schválenej a aktuálne obstarávanej územnoplánovacej dokumentácie,
- dopĺňa názvoslovie a požiadavky na spracovanie územnoplánovacej štúdie zároveň aj ako územnoplánovacieho podkladu pre pripravovaný Metropolitný územný plán Bratislavy (ďalej aj „MÚP“),
- upravuje a dopĺňa hlavné ciele riešenia v zmysle vyššie uvedeného.

Zadanie Urbanistickej štúdie viníc na území hlavného mesta SR Bratislavy, december 2022 je dostupné na linku:

https://bratislavask.s3.bratislava.sk/upload/US_vin_CISTOPIS_ZADANIA_12_2022_f1786f58b2.pdf?updated_at=2023-02-07T15:29:58.756Z

Materiál bol predložený na rokovanie Komisie územného a strategického plánovania a výstavby Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy dňa 07.05.2026 a je predložený na rokovanie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy dňa 28.05.2026.

HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVA
MAGISTRÁT HLAVNÉHO MESTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVY

ÚZEMNOPLÁNOVACIA ŠTÚDIA VINÍC
NA ÚZEMÍ HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVA
(Urbanistická štúdia viníc na území hlavného mesta SR Bratislava)
Zadanie, december 2022

DODATOK č. 1

Marec 2026

Identifikačné údaje:

Územnoplánovací podklad:

Územnoplánovacia štúdia viníc na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy

Dodatok č. 1

Obec:

Bratislava

Obstarávateľ:

Hlavné mesto SR Bratislava

Primaciálne námestie č. 1

814 99 Bratislava

Odborne spôsobilé osoby pre obstarávanie ÚPD a ÚPP v zmysle § 12 zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ZUP):

Ing. arch. Lýdia Hartlová,

vedúca oddelenia obstarávania územnoplánovacích dokumentov, odborne spôsobilá osoba, reg. č. 352

Ing. arch. Terézia Benčová

samostatný odborný referent na oddelení obstarávania územnoplánovacích dokumentov, odborne spôsobilá osoba, reg. č. 497

Ing. arch. Martina Jakušová,

samostatný odborný referent na oddelení obstarávania územnoplánovacích dokumentov, odborne spôsobilá osoba, reg. č. 414

Ing. arch. Alexandra Tomašáková,

samostatný odborný referent na oddelení obstarávania územnoplánovacích dokumentov

Odborný garant Dodatku č. 1:

Ing. arch. Karin Lexmann, reg. č. 1660AA

Ing. arch. Romana Hajduková, PhD.

Ing. Mária Dubcová, PhD.

Ing. Dávid Kutnár

Metropolitný inštitút Bratislavy – Sekcia územného plánovania

Spracovatelia Dodatku č. 1:

Hlavné mesto SR Bratislava

Útvar hlavného architekta – oddelenie obstarávania územnoplánovacích dokumentov

Primaciálne námestie č. 1

814 99 Bratislava

Metropolitný inštitút Bratislavy

Sekcia územného plánovania

Primaciálne námestie 429/1

814 99 Bratislava

Adresa kancelária

Ventúrska 22

811 01 Bratislava

Potvrdenie súhlasu s obsahom Dodatku č. 1:

Ing. arch. Juraj Šujan
hlavný architekt

DÔVOD SPRACOVANIA DODATKU č. 1

Zadanie pre spracovanie Urbanistickej štúdie viníc na území hlavného mesta SR Bratislavy bolo spracované v súlade s ustanoveniami zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „stavebný zákon“) a vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii v decembri 2022.

Neskôr, 1. apríla 2024 nadobudol účinnosť zákon č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o územnom plánovaní“), ktorý je aktuálne platnou legislatívou týkajúcou sa územného plánovania. V zmysle § 40 ods. 8 sa urbanistická štúdia, územný generel a územná prognóza obstarané a rozpracované do 31. marca 2024 považujú za **územnú štúdiu** podľa tohto zákona. Územná štúdia je v zmysle § 16 zákona o územnom plánovaní územnoplánovacím podkladom (ďalej aj „ÚPP“).

Vyhláška ÚÚPaV č. 392/2029 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia definuje druhy územných štúdií a ich účel. **V tomto zmysle sa predmetná urbanistická štúdia stáva územnoplánovacou štúdiou** (ďalej aj „ÚPŠ“), ktorej zadanie, obsah a spôsob spracovania špecifikuje príloha č. 6 k vyhláške č. 153/2024 Z. z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov.

Cieľom územnoplánovacej štúdie je vytvorenie základného územnoplánovacieho podkladu, ktorým sa overí alebo navrhne koncepcia priestorového usporiadania a funkčného využívania územia alebo niektorej jeho časti pred spracovaním príslušného stupňa územnoplánovacej dokumentácie alebo pred spracovaním návrhu zmien a doplnkov príslušného stupňa územnoplánovacej dokumentácie.

Dodatok je vypracovaný aj vzhľadom na § 40 ods. 3 zákona o územnom plánovaní, ktorý ukladá povinnosť územnoplánovaciu dokumentáciu schválenú do 31. marca 2024 nahradiť územnoplánovacou dokumentáciou postupom podľa tohto zákona do 31. marca 2032 inak stráca platnosť dňom 1. apríla 2032.

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava v zmysle uvedeného pristúpi k obstarávaniu nového Metropolitného územného plánu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej aj „MÚP“), ktorý je aktuálne v štádiu prípravy a ÚPŠ viníc bude tvoriť jeden z územnoplánovacích podkladov pri jeho príprave.

Dodatok č. 1 k odsúhlasenému Zadaniu Urbanistickej štúdie viníc na území hlavného mesta SR Bratislavy, december 2022 (ďalej aj „Dodatok č.1“), aktualizuje zadanie v zmysle platnej legislatívy, schválenej a aktuálne obstarávanej územnoplánovacej dokumentácie, dopĺňa názvoslovie a požiadavky na spracovanie ÚPŠ zároveň aj ako územnoplánovacieho podkladu pre pripravovaný MÚP.

**ÚZEMNOPLÁNOVACIA ŠTÚDIA VINÍC NA ÚZEMNÍ
HLAVNÉHO MESTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVY
DODATOK č. 1**

Predmet dodatku č.1

- V celom dokumente sa v zmysle uvedenej legislatívy názov *"Urbanistická štúdia viníc na území hlavného mesta SR Bratislavy"* nahrádza novým znením:

"Územnoplánovacia štúdia viníc na území hlavného mesta SR Bratislavy"

- V celom dokumente sa v zmysle uvedenej legislatívy skratka *"UŠ"* alebo *"urbanistická štúdia"* nahrádza novým znením:

"ÚPŠ" alebo "územnoplánovacia štúdia" v príslušnom gramatickom tvare.

- V časti *Identifikačné údaje* sa pôvodné znenie *"Odborne spôsobilé osoby pre obstarávanie v zmysle § 2a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov:"* upravuje nasledovne:

"Odborne spôsobilé osoby pre obstarávanie ÚPD a ÚPP v zmysle § 12 zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov (ZUP):"

Zo zoznamu osôb sa vypúšťa:

"Ing. arch. Marta Závodná, reg. č. 340

Mgr. art. Katarína Štefancová, reg. č. 373

Ing. arch. Zuzana Chovancová Kadášová, reg. č. 410"

a dopĺňa sa nasledovné:

"Ing. arch. Lýdia Hartlová,

vedúca oddelenia obstarávania územnoplánovacích dokumentov, odborne spôsobilá osoba, reg. č. 352

Ing. arch. Terézia Benčová

samostatný odborný referent na oddelení obstarávania územnoplánovacích dokumentov, odborne spôsobilá osoba, reg. č. 497

Ing. arch. Alexandra Tomašáková,

samostatný odborný referent na oddelení obstarávania územnoplánovacích dokumentov"

- V odstavci 2 *Účel použitia* sa zoznam analýz, na podklade ktorých bude spracovaná koncepcia dopĺňa o nasledovné body:
 - *"druhov pozemkov podľa klasifikácie pozemkov v rámci katastra nehnuteľností SR v zmysle vyhlášky č. 461/2009 Z. z. o katastri nehnuteľností, ktoré sú používané v registri nehnuteľností;"*
 - *"podkladov vinohradníckeho registra: <https://www.uksup.sk/ovv-vinohradnicky-register>;"*
 - *"bonity pôdy, s ohľadom na jej vhodnosť pre pestovanie viniča."*

- V odstavci 2 Účel použitia sa pôvodné znenie „Urbanistická štúdia bude po kladnom prerokovaní slúžiť ako územnoplánovací podklad pre návrh zmien a doplnkov Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, 2007, v znení neskorších zmien a doplnkov a zároveň pre vypracovanie nového územného plánu mesta.“ upravuje nasledovne:

„Územnoplánovacia štúdia bude po kladnom prerokovaní slúžiť ako územnoplánovací podklad pre návrh zmien a doplnkov Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy, 2007, v znení zmien neskorších zmien a doplnkov a zároveň pre vypracovanie nového Metropolitného územného plánu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej aj „MÚP“).“

- V odstavci 3 Hlavné ciele riešenia sa dopĺňa bod:

„Vyhodnotiť podnety na zmenu funkčného využitia funkcie vinice (kód 1202) na iné funkčné využitie v súlade s ochranou viníc a vinohradov, zastavateľného územia obce a stabilizovanie hranice zastavaného územia obce.“

Doplnenie je v súlade s potrebou vyhodnotenia podnetov a podkladov z hľadiska ich aktuálnosti a miery ich použitia pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie podľa § 29 ods. 1 písm. a) a b) zákona o územnom plánovaní. Vyhodnocované budú podnety evidované na odborných oddeleniach Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy na zmenu funkčného využitia viníc od fyzických a právnických osôb.

- V odstavci 3 Hlavné ciele riešenia sa pôvodné znenie bodu „navrhnuť sektory na ponechanie viníc, na ich revitalizáciu a na nové založenie vinohradov a viníc,“ upravuje nasledovne:

„navrhnuť sektory na ponechanie viníc, na ich revitalizáciu a na nové založenie vinohradov a viníc, návrh regulácie územia v zmysle novej Metodiky pre potreby MÚP,“

- V odstavci 3 Hlavné ciele riešenia sa ďalej vypúšťa bod:

„navrhnuť etapizáciu zástavby viažucej sa na prevládajúcu funkciu, vrátane krajinárskych, ekostabilizačných a adaptačných opatrení.“

- V odstavci 4.4 Celoštátne, regionálne a mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady sa dopĺňa zoznam Mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady, nasledovne:

„Regionálny územný systém ekologickej stability mesta Bratislava, 2019 – v prípade schválenia počas spracovávania ÚPŠ (momentálne v štádiu pripomienkovania)“

- V odstavci 4.4 Celoštátne, regionálne a mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady sa v zozname Celoštátne koncepcie upravuje bod: „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, január 2014“ nasledovne:

„Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, január 2014 a aktualizácia október 2018“

- V odstavci 4.4 Celoštátne, regionálne a mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady sa v zozname Regionálne koncepcie upravuje bod: „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského kraja na roky 2021 – 2027“ nasledovne:

„Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bratislavského kraja na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030)“

- V odstavci 4.4 *Celoštátne, regionálne a mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady sa dopĺňa* zoznam Mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady, nasledovne:

„Územný generel dopravy hl. mesta SR Bratislavy, 2016“

„Regionálny územný systém ekologickej stability mesta Bratislava, 2019 – v prípade schválenia počas spracovávania OŠ (momentálne v štádiu pripomienkovania)“

- V odstavci 4.4 *Celoštátne, regionálne a mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady sa dopĺňa* zoznam Územné plány zón v zmysle aktuálne platnej a schválenej územnoplánovacej dokumentácie, nasledovne:

„Územný plán zóny Krahulčia 2020, 2025“

- V odstavci 4.4 *Celoštátne, regionálne a mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady sa zo zoznamu Aktuálne obstarávané územné plány zón vypúšťa a dopĺňa* v zmysle aktuálne obstarávanej územnoplánovacej dokumentácie, nasledovné:

Vypúšťa sa text: „Územný plán zóny Krahulčia 2020, obstarávateľ MČ-Bratislava Nové Mesto, v stave rozpracovanosti“ vzhľadom k schváleniu územnoplánovacej dokumentácie Územný plán zóny Krahulčia 2020, schválenej Uznesením Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Nové Mesto č. 20/08 dňa 24.06.2025, VZN č. 5/2025, zo dňa 24.06.2025, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN-Z Krahulčia 2020 s nadobudnutím účinnosti dňa 15.07.2025.

Dopĺňa sa:

„Územný plán zóny Podhorský pás - Vtáčnik/Briežky, v stave rozpracovanosti“

„Územný plán zóny Podhorský pás - Pod Strážami, v stave rozpracovanosti“

„Územný plán zóny Devín I, zmeny a doplnky č. 01, v stave rozpracovanosti“

V zmysle aktuálne obstarávanej územnoplánovacej dokumentácie.

- V odstavci 4.4 *Celoštátne, regionálne a mestské koncepcie a územnoplánovacie podklady sa dopĺňa* zoznam územnoplánovacích podkladov o kladne prerokovanú urbanistickú štúdiu, nasledovne:

„Urbanistická štúdia zóny Briežky-Roličky, MČ Bratislava - Nové Mesto, APROX s.r.o., 2021, kladne prerokovaná ako územnoplánovací podklad pre zmeny a doplnky ÚPN BA.“

- V odstavci 5. *Vymedzenie riešeného územia sa v odstavci Hranice riešeného územia (vid'. grafická príloha) pôvodný text „Priestorovo ohraničené mestskými radiálami a hranicou lesa.“ sa dopĺňa* nasledovne:

„V analytickej časti sú predmetom analýz všetky plochy viníc v zmysle spôsobu využitia pozemku podľa katastra s cieľom komplexného preverenia území viníc. V návrhovej časti budú predmetom riešenia vybrané tradičné vinárske lokality na území Bratislavy (lokality v katastrálnych územiach Rača, Nové Mesto, Vinohrady, Vajnory, Devín).“

- V odstavci 8. Požiadavky na rozsah a spôsob spracovania textovej, tabuľkovej a grafickej časti v časti Textová časť, analytická časť sa dopĺňa nasledovné:

„Analýza podnetov na Zmeny a doplnky ÚPN a ich vyhodnotenie v súlade s ochranou viníc a vinohradov, zastavateľného územia obce a stabilizovanie hranice zastavaného územia obce“

- V odstavci 8. Požiadavky na rozsah a spôsob spracovania textovej, tabuľkovej a grafickej časti v časti Textová časť, návrhová časť sa dopĺňa nasledovné:

„Návrh území vhodných na Zmeny a doplnky ÚPN BA ÚPN.“

- V odstavci 8. Požiadavky na rozsah a spôsob spracovania textovej, tabuľkovej a grafickej časti v časti Spôsob spracovania sa pôvodné znenie „UŠ bude vypracovaná v súlade s ustanoveniami zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.“ upravuje nasledovne:

„ÚPŠ bude vypracovaná v súlade s ustanoveniami zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov a vyhláškou ÚÚPaV č. 392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia.“

a dopĺňa sa nový odstavec:

„ÚPŠ bude spracovaná v elektronickej podobe v súlade s § 1 a § 2 vyhlášky ÚÚPaV č. 153/2024 Z. z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov v znení neskorších predpisov a jej prílohou č. 5, ktorá uvádza požiadavky na jednotný štandard výmenného dátového formátu odovzdávaných dát územných štúdií.“

Príloha č. 5 predmetnej vyhlášky tvorí prílohu Dodatku č. 1.

- V odstavci 9. Požiadavky na prerokovanie sa pôvodné znenie „Prerokovanie urbanistickej štúdie v jednotlivých etapách obstarávania sa uskutoční v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.“ upravuje nasledovne:

„Prerokovanie územnoplánovacej štúdie v jednotlivých etapách obstarávania sa uskutoční v súlade so zákonom č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov a vyhlášky ÚÚPaV č. 153/2024 Z. z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov a jej prílohou č. 6.“

Prílohy

- príloha č. 5 vyhlášky ÚÚPaV č. 153/2024 Z. z. o štandardoch a metodike spracovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov v znení neskorších predpisov

**Požiadavky na jednotný štandard výmenného dátového formátu odovzdávaných dát
územných štúdií**

Skupina odovzdávaných dát	Obsah	Výmenný formát	Upresnenie požiadaviek
Texty	Textová časť	PDF/A	Rozlíšenie 400 DPI pre grafický obsah.
Výkresy a schémy	Grafická časť	PDF/A	Každý výkres sa odovzdá ako samostatný súbor. Rozlíšenie 400 DPI. Mierka tlačového súboru je analogicky nastavená k požadovanej mierke spracovania.
Priestorové údaje – vektorové	Grafická časť	GPKG alebo GDB	Všetky priestorové, databázové a atribútové informácie sú vytvorené a vedené v realizácii JTSK03. Odovzdá sa vždy aspoň jeden z uvedených dátových formátov.
Priestorové údaje – rastrové	Grafická časť	GeoTIFF (TIF, TIFF)	Obsahuje kompletný elaborát všetkých dátových modelov, vytvorených pre jednotlivé výkresy, spracovaných vektorovo a vyexportovaných do rastrovej podoby s polohovým priradením. Model dát vytvorený z každého výkresu sa odovzdá ako samostatný súbor. Rozlíšenie 400 DPI.
Metaúdaje		XML	Údaje o priestorovej lokalizácii, názve dátového zdroja, riešenom území, spracovateľovi, druhu územnej štúdie podľa osobitného predpisu, ¹⁾ mierke a technológii spracovania, časovom údaji k odovzdávaným dátam. Spôsob vyhotovenia metaúdajov určí Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky metodickým usmernením.

Vysvetlivka:

- § 4 vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky č. 392/2023 Z. z. o obsahu a spôsobe spracovania územnoplánovacej dokumentácie a o územnoplánovacích podkladoch a všeobecných požiadavkách na priestorové usporiadanie územia a funkčné využívanie územia.